

אלי דסה, העולם הזה

יאירה אמית:

„אסור לנו להיות העכבר ששאג!“

ההיסטוריה היהודית חוזרת, כנראה, על עצמה. הפילוג בין ממלכת-יהודה וממלכת-ישראל, שהתקיימו זו לצד זו, חוזר כיום במציאות של מדינת-ישראל וממלכת-המתנחלים. הסיבות לכפילות שונות, אמנם, אבל מי שמחפש יכול למצוא הקבלות. שאלתי את הד"ר יאירה אמית, מהחוג למיקרא באוניברסיטת תל-אביב, אם יש כאן תבנית החוזרת על עצמה?

המציאות הפלגנית מאפיינת יותר את ימי הבית השני, מאשר את הבית הראשון. כימי הבית הראשון, המציאות היתה של שתי חברות, שהפכו לממלכות שונות זו מזו. האחרות שלהן היתה אפיוזורה כלכד, שנמשכה פחות מ-100 שנה. וגם בתקופה זו המתחים הביאו לניסיונות-פילוג. מה שקורה כיום זה כיוונים איריאולוגיים שונים באותה החברה עצמה. הנכונות להיאבק עד כדי מלחמת-אחים הנובעת ממציאות שנטבעה בימי הבית השני.

● על סמך מה החליטה הגוף, המכונה את עצמו „מדינת יהודה החופשית“, לכנות את עצמו בשם זה?

היסטוריה

ההחלטה של הגוף היא החלטה שרירותית, הם יכולים לקרוא לעצמם גם באותה מידה משיחי בית-דודי. כל אחר יכול להמציא לעצמו שורשים.

שאלה אחרת היא מדוע מדינת ישראל החליטה לקרוא לעצמה ישראל, ולא יהודה. אנחנו, בעצם, המשך של שבטי ציון, שהוגלו על-ידי הבבלים. כולנו המשך של היהודאים.

ביחס לתבנית החוזרת על עצמה, התופעה של הצגת הרשות המדינית, ככפופה לאיריאולוגיה דתית, זו תבנית שנכנתה כבר בימי בית ראשון. אנחנו חברה מסורתית, המשתדלת לעצב מורלים בתכניות. אנחנו רוצים להציג את עצמנו כממשיכים, וקוראים גם ליישובים בשמות, כמו שבטי ציון, אבל השאלה כאן היא אם זוהי חזרה על אותו המודל, או שהיא רק מייצגת רצון להמשך.

● האם אפשר להסיק מחורבן בית ראשון למציאות של ימינו?

אפשר, אבל לא מבחינת המציאות הפנימית בתוך החברה היהודית. אפשר להסיק מכך שאסור לנו להיות העכבר ששאג. אסור לחשוב שנעמוד על שתי הגלילים מול ארצות-הברית. צריך לדעת לנווט בצורה נכונה בין שתי המעצמות, כי להם יש הכוח להשאיר אותנו או להשמיר אותנו. (אורית וחובבני)

אלי דסה, העולם הזה

יהודית אוריין:

„קהל הפסטיבלים הוא קהל גרגרן וזללן!“

כמו שאמרה המשוררת, „אף לא רגע דל – או סקנדל או פסטיבל“. והיום לא ברור מי מנצח בתחרות – הסקנדלים או הפסטיבלים. בעניין פסטיבלי הקולנוע, שמתני לב שיש אינפלציה של ממש. פסטיבלי-הקולנוע של חיפה, פסטיבלי-הקולנוע של טבריה, פסטיבלי-הקולנוע של ירושלים, ובודאי שכחתי כמה.

שאלתי את העיתונאית ומבקרית-הקולנוע יהודית אוריין, המכסה את פסטיבלי-הקולנוע, למה בעצם צריכים אותם.

קודם כל, הם מקובלים ככל העולם. הם מרכיב מתחת לקורת-גג אחת מיגוון של סרטים שאינם מיסטריוזים, ושאינם מגיעים לבתי-הקולנוע.

● כמו שאני מבינה, בדיוק למטרה הזאת הוקמו הפסטיבלים.

כן, זה נכון, אבל יש סוג של סרטים שאפילו לא מגיעים

קולנוע

לסינמטקים. וחוזר מזה הפסטיבל הוא מקום טוב למנהל-הסינמטקים לראות את מה שהם רוצים להציג. זה נכון שהסינמטקים מקרינים לקהל שלהם סרטים שמעניינים מיעוט, אבל הם לא ערוכים לרכוש יצירות מכל מיני תעשיות-קולנוע נידחות – ממרכז-אמריקה, למשל. יוזמי הפסטיבלים לקולנוע הם פריקים אמיתיים של קולנוע, ונרמה לי שגם הצופים.

● חשבת ששככה זה גם בסינמטקים?

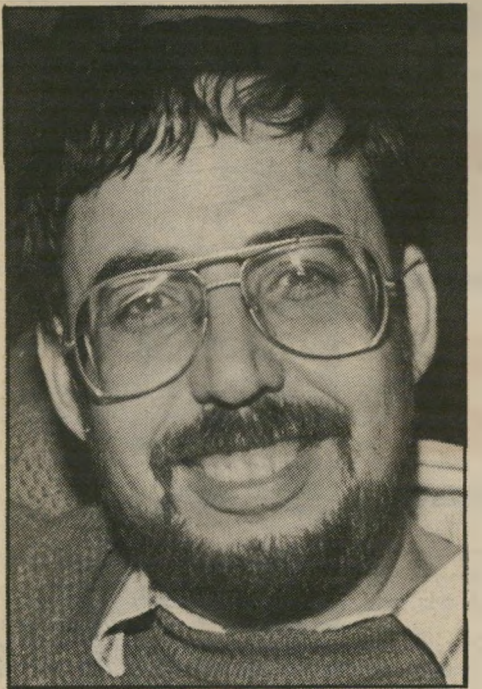
אני אסביר לך. יש קהל שאוהב סרטים והולך לקולנוע. יש קהל אנטי-טקסט, שהולך לסינמטק. ויש קהל גרגרן וזללן, שמוכן לראות ארבעה-חמישה סרטים ביום, והוא הולך לפסטיבל סרטים.

● ולכן ררש פסטיבל סרטים בכל עיר?

ומה עם הכבוד? כל עיר רוצה לראות את עצמה על מפת התרבות של ישראל.

● את רואה איזה הבדלים בין פסטיבלי כל שנה?

הפעם, בפסטיבל ירושלים, הורגשה החומה העבה והגדולה בין שני חלקי-העיר. בעבר אפשר היה לפגוש קבוצות של דוברי-ערבית. השנה הם נעלמו. (דניאלה שם')

אלי דסה, העולם הזה

בני כהן:

„רק ביפו משלמים אגרת-מעבר בכביש!“

ביום השישי האחרון הסעתי את בני הצעיר לחבר-רו, הגר ביפו העתיקה. כשהגעתי למקום, נדרשתי לשלם חמישה שקלים עבור המעבר בכביש. שילמתי, כמובן, ולמחרת טלפנתי לדובר עיריית תל-אביב, בני כהן, כדי לשאול אותו אם הצטרפנו גם אנחנו בתל-אביב לרשת כבישי-האגרה, שהיא די מקובלת בארצות-הברית, למשל.

תל-אביב

לא, לא הצטרפנו. מדובר רק בכביש הזה בתוך יפו העתיקה, שהוא למעשה שטח פרטי של חברת יפו העתיקה.

● אבל „חברת יפו העתיקה“ שייכת לעיריית תל-אביב, אז למה שם משלמים, ובמקומות אחרים בעיר לא?

הסתבר לנו שכאשר הכביש הזה היה פתוח לנסיעה ולחנייה, הגענו למצב שבו השטח נעשה כביש עוקף וחניון גדול, כך שכמעט לא נשאר מקום להולכי-רגל, הרוצים לטייל להנאתם ביפו העתיקה. מאז שהוחלט על תשלום, צומצמה התנועה באיזור.

● האם זאת סנונית ראשונה? למה בעצם שלא יקחו כסף, לפחות מהאנשים הגרים מחוץ לתל-אביב?

ניסו לעשות את זה בסינגפור, וגם שם זה לא כל-כך הצליח, ולכן הרעיון כאן הורד מהפרק. מדיניות העירייה היא להקשות על החנייה של תושבים מחוץ לעיר במקומות-חנייה. כסף לא יפתור את הבעיה.

● זאת אומרת, יפו תישאר המקום היחיד שבו משלמים כסף כדי לעבור?

כן. (דניאלה שם')